

Поза підозрою

Сьома жертва — це тільки початок

Старший інспектор Джеймс Ленгтон і детектив-новачок Анна Тревіс розслідують справу про вбивство сімох жінок, що стала першою для Анни. Усі вони були повіями, замордованими з невідомих причин. Усі... окрім сьомої. Адже сьомою жертвою стала не повія, а невинна дівчина з янгольським обличчям. Детективам здається, що вони натрапили на слід, вирахували вбивцю і от-от виведуть його на чисту воду. Але незабаром з'ясовуються нові обставини, що відкидають їх на початок розслідування, позбавляючи всіх доказів та припущень. Чи буде ця спроба вбивці заплутати слідство та розпочати нову гру вдалою? Щойно здається, що вбивцю буде от-от схоплено, як він знову опиняється поза підозрою. Адже весь час перебуває занадто далеко від місця злочину. І занадто близько до самої Анни...

МІЖНАРОДНИЙ БЕСТСЕЛЕР

ЕКРАНІЗОВАНО

ЛІНДА ЛАПЛАНТ

ПОЗА ПІДОЗРОЮ

Сьома жертва — це тільки початок

КСД

Сьома жертва — це тільки початок

LYNDA
LA PLANTE

ABOVE
SUSPICION

A NOVEL

ЛІНДА
ЛА ПЛАНТ

ПОЗА
ПІДОЗРОЮ

РОМАН

ХАРКІВ
2022 КСД

Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля»
2022

ISBN 978-617-12-9419-6 (epub)

Жодну з частин цього видання не можна копіювати або відтворювати в будь-якій формі без письмового дозволу видавництва

Електронна версія зроблена за виданням:

Немайнові права автора застережено

Друкується в Україні за сприяння *La Plante Global Limited* і *The Van Lear Agency*

Перекладено за виданням:

La Plante L. *Above Suspicion* : A Novel / Lynda La Plante. — New York : Atria Books, 2006. — 400 p.

Переклад з англійської *Ірини Шагової*

Дизайнер обкладинки *Петро Вихорь*

Ла Планта Л.

Л12 Поза підозрою : роман / Лінда Ла Планта ; пер. з англ.

І. Шагової. — Харків : Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», 2022. — 416 с.

ISBN 978-617-12-9314-4

ISBN 978-0-7432-7685-6 (англ.)

Старший інспектор Джеймс Ленгтон і детектив-новачок Анна Тревіс розслідують справу про вбивство семи жінок, що стала першою для Анни. Усі вони були повіями, замордованими з невідомих причин. Усі... окрім сьомої. Адже сьома жертва не повія, а невинна дівчина з янгольським обличчям. Детективам здається, що вони натрапили на слід, вирахували вбивцю і от-от виведуть його на чисту воду. Але незабаром з'ясовуються нові обставини, що відкидають їх на початок розслідування, позбавляючи всіх доказів та

припущень. Чи буде ця спроба вбивці заплутати слідство та розпочати нову гру вдалою? Щойно здається, що злочинця от-от схоплять, як він знову опиняється поза підозрою. Адже весь час перебуває занадто далеко від місця злочину. І занадто близько до самої Анни...

УДК 821.111

© Lynda La Plante, 2004

© Depositphotos.com / Demian, обкладинка, 2021

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», видання українською мовою, 2022

© Книжковий Клуб «Клуб Сімейного Дозвілля», переклад і художнє оформлення, 2022

Розділ перший

Старший детектив-інспектор Ленгтон розглядав обличчя мертвих жінок. На всіх шести застиг однаковий безрадінний, зацькований вираз. Усі були одного віку, мали той самий фах. Першу жертву задушили дванадцять років тому.

Останню ж знайшли пів року тому; труп пролежав принаймні вісімнадцять місяців. Ленгтон мав розслідувати справу у відділку Квінс-Парк. А позаяк жодних підозрюваних або свідків не було, він заповзвся шукати такий самий спосіб скоєння злочину й незабаром виявив ще п'ять схожих нерозкритих справ.

Він був певний, що всіх жінок убила одна людина, але хто саме — й гадки не мав. Ленгтон ще ніколи не стикався з таким невтішним і безнадійним випадком. Єдине, що знав напевно і з чим погоджувалися профайлери¹, — жертва не буде останньою.

Між усіма моторошними знахідками спливало чимало часу, тому в засобах масової інформації події висвітлювали не надто завзято. А Ленгтонові це лиш стало у пригоді: зайве роздмухування цікавості й нагнітання страху могли лише нашкодити, а попередження поліції зазвичай ніяк не впливало на поведінку повій. Однак попри те, що шпальти газет і теленовини роками рясніли від заголовків про Йоркширського Різника², спіймали злочинця тільки тоді, коли той усамітнився з хвойдою в автівці. Дівчата, які заробляють на життя власним тілом, коли їм конче потрібні гроші на оплату житла, наркотики, дітей чи звідника, не надто зважають на попередження поліціантів.

Ленгтон передивлявся останні справи щодо зниклих осіб. Одна світлина впала йому в очі. «Мелісса Стівенз», — прочитав він. Згідно зі звітом їй було сімнадцять. З фотографії на нього дивилося обличчя напрочуд гарної дівчини з білявим волоссям до плечей і приємним усміхом. Порівняно з іншими жінками, яких розшукували, вона здавалася невинним янголом. Як її знімок міг потрапити до цієї теки?

Ленгтон відклав її справу вбік і повернувся до зниклих повій: усім було під сорок або трішки більше. Він пильно роздивлявся пом'яті обличчя. Багато з них були європейками, деякі росіянками.

Помічник Ленгтона, детектив-сержант Майк Льюїс, перервав хід його думок.

— Щось вона сюди ніяк не вписується. — Він потягнувся через стіл і взяв фотографію Мелісси.

— Авжеж. Тому й відклав її вбік.

Спершу команда зосередилася на пошуках в околицях, але згодом довелося розширити ареал аж до Манчестера, Ліверпуля і Глазго. Перевіряли, хто зник і чи були серед них жінки, схожі на жертв у справі, яку вони розслідували. Робота не з приємних, проте Ленгтон не бачив іншого виходу, бо ще одна вбита могла б стати ключем до розгадки й проторувати шлях до серійного вбивці.

— Чув про Гадсона? — запитав Льюїс.

— Ні. Що з ним?

— На лікарняному. Відвезли до лікарні. Щось трапилось, мабуть.

— Трясця! Керівництво і так уже за нами пильно стежить. Якщо невдовзі не буде жодного результату, нас скоротять навпіл.

— Напевно, він нескоро з'явиться на роботі.

Ленгтон запалив цигарку.

— Знайди когось на заміну — якнайшвидше.

— Гарзд.

За годину Льюїс поклав Ленгтонові на стіл пів дюжини тек.

— Господи Ісусе! І це все? — невдоволено спитав Ленгтон.

— Більше в них немає.

— Залиш. Потім поверну.

Льюїс зачинив двері й повернувся до свого столу. Ленгтон узявся передивлятися документи, щоб знайти якусь заміну Гадсону. Перша тека містила дані про людину, з якою він уже працював раніше, але вони так і не змогли порозумітися. Ленгтон розгорнув наступну.

Особова справа детектива-сержанта Анни Тревїс дійсно вражала. Дівчина здобула освіту на факультеті економіки Оксфордського університету, відтак провчилася, як і годиться, вісімнадцять місяців у Гендоні, а однострій вдягнула вже у групі реагування. Під кінець випробувального терміну її перевели у відділ крадіжок і розбою місцевого Управління, і зрештою вона опинилася у карному розшуку. У характеристиці, що її склав суперінтендант, наголошувалося, що на службі Тревїс завжди виявляла неабияку ініціативу.

Решту резюме Ленгтон переглядав з меншою цікавістю. Незабаром Тревіс долучили до програми високого потенціалу при Міністерстві внутрішніх справ. Ленгтон посміхнувся: крадіжки, розбій, карний розшук, охорона громадського правопорядку — чим лише вона не займалася. Утім, помітив: єдиним місцем, куди Тревіс досі не потрапила, був відділ убивств, хоча вона вже тричі безуспішно туди просилася.

Раптом Ленгтон відчув, що постарішав. Що далі читав, то дужче погіршувався настрої. Відтак він недовіркою ознайомився зі схвальними відгуками її керівників — насправді йому була конче потрібна людина ініціативна й обізнана з вуличним життям, а не просто власниця бездоганного резюме. Але його увагу привернув останній абзац. Він аж випростався, коли прочитав: «Анна Тревіс — донька покійного старшого детектива-суперінтенданта Джека Тревіса». Ленгтон замислено постукував по теці ручкою: Джек Тревіс був його наставником.

У сусідній кімнаті пролунав дзвінок — Майк Льюїс хутко підняв слухавку. Відтак вистромив голову в прочинені двері кабінету Ленгтона.

— Шефе?

Ленгтон неухважно глипнув.

— Хто це?

— Не можу сказати. Візьмете слухавку?

— Так, так, — відповів Ленгтон, тягнучись по телефон. — Залишся.

Майк гортав документи, доки Ленгтон кидав стислі репліки: «Скільки років? Хто там тепер? Гаразд, дякую. Зідзвонимося».

Подякувавши, старший інспектор поклав слухавку.

— Щойно знайдено тіло в Клепгем-Коммон. Не думаю, що наш випадок — молода, здається, — але туди щойно виїхали. — Він замислено гойднувся в кріслі.

— Майку, ти знайомий зі старшим детективом-інспектором Геджесом? Стрижка «їжачок», квадратна голова, такий самозакоханий...

— Еге ж. Ще той мурмило.

— Це його територія, а отже, і його справа. Треба, щоб ти був там. Коли отримаємо більше інформації, може, доведеться припхатися без

запрошення.

Льюїс поглянув на знімки на столі.

— Гадаєте, вона — те зникле янголятко?

— Мабуть. — Ленгтон протягнув йому теку й підвівся. — Беремо до команди Анну Тревів.

— Як, цю шмаркачку?

— Авжеж.

— Вона ж ніколи не працювала у відділі вбивств.

Ленгтон стенив плечима — він уже вдягнув пальто.

— Її батько — Джек Тревів. Може, як візьмемо на роботу його донечку-перодряпку, покращимо свою карму.

На порозі він зупинився.

— Утім, справа просувається повільно, і навіть дивно, що нам досі не перекрили кисень. Якщо керівництво її закриє, в команді лишать мінімум працівників, а в архіві з'явиться ще один глухар. Добраніч.

— Добраніч.

Льюїс повернувся до свого письмового стола у слідчій кімнаті й набрав номер Анни Тревів.

Наступного ранку, за чверть до восьмої, Анна вже сиділа в патрульній машині, яка мчала до місця вбивства. Їй сказали, що вона лише тимчасово замінить одного зі співробітників, який захворів, та Анна все одно була в захваті: нарешті, працюватиме в омріяному відділку.

Біля неї в автомобілі сиділи Льюїс і ще один загартований поліціант — детектив-констебль Бароллі. Майк Льюїс мав широкі плечі й доволі огрядне тіло. А через кругле обличчя й рум'яні щоки здавалося, що в нього завжди чудовий настрій. Бароллі натомість був низеньким, по-італійськи чорнявим, але розмовляв зі східнолондонським акцентом.

Щойно вони заїхали на стоянку в Клепгем-Коммон, Анна помітила фургон судово-медичної лабораторії й безліч автівок без номерів. Ділянку, на яку дозволялося заходити лише працівникам поліції, відокремили попереджувальною стрічкою — виняток зробили лише для пересувної їдальні, з якої видавали пиріжки й канапки членам груп, що вже майже облаштувалися на місці.

Анну здивувало, що ніхто й нікуди не поспішав. Льюїс і Бароллі негайно попрямували до їдальні по каву. Анна невпевнено тинялася

поблизу. І спостерігала за тим, що відбувається за жовтою стрічкою, де були припарковані автівки: а там у білих костюмах сновигали працівники судово-медичної лабораторії.

— Це тут сталося вбивство? — спитала вона в Льюїса.

— Звісно ж. Саме так.

— Хіба нам не треба спершу показатися старшому інспекторові Ленгтону? — нерішуче поцікавилася вона.

— А ви вже поснідали? — запитав Льюїс.

— Так, перед викликом на роботу. — Насправді ж Анна випила лише філіжанку міцної кави: вона так хвилювалася, що їсти зовсім не хотілося. І тепер чекала, доки Льюїс і Бароллі вистоять у черзі свої канапки з шинкою. Вони досить швидко впоралися з їжею, а тоді всі троє рушили до місця злочину. Анна обережно просувалася вслід за колегами. Пройшовши ярдів вісімсот, вони зісковзнули похилим берегом униз. Вона завважила, що обоє раптом напружилися. Льюїс витягнув з кишені й розгорнув хустинку, а Бароллі розірвав пачку жувальної гумки.

Вони наблизилися до гурту, що стояв у яру біля купки дерев. Деякі судово-медичні експерти поралися навколішки, інші натомість ходили й оглядали місце. Анна ступила на дерев'яний поміст, який завбачливо виклали на багnistий схил. Обидва її колеги кивали численним знайомим, проте ніхто не балакав. Панувала неприємна тиша. Аж раптом Анна відчула сморід. Так відгонять зів'ялі квіти, коли вони довго простояли у воді, а їхні стебла зблякли і зогнили. Ставало дедалі важче дихати.

— Ви не надто поспішали, — гаркнув Ленгтон на обох детективів. Він повернувся, щоб запалити цигарку, і Анна побачила довготелесого, сухорлявого чоловіка у білому паперовому костюмі судово-медичної бригади, з відрослою щетиною на кутастому підборідді. Ленгтон мав яструбиний ніс і важкий пронизливий погляд, що його не кожний був би витримав. Жоден із детективів нічого не сказав у відповідь, вони просто відвернулися і втупилися в білий, щойно зведений намет. Ленгтон глибоко затягнувся, й цигарковий дим заструменів із ніздрів.

— Невже знову? — тихо спитав у боса Льюїс.

— Авжеж. Однак вважайте. Справу доручили тому йолопові, і він не відступить, хіба що доведемо, що вона наша... і то нехайно.

А тоді погляд Ленгтона зупинився на Анні. Він безцеремонно її роздивився.

— Новий детектив-сержант?

— Так, сер.

— Я знав вашого батька. Добрий був чоловік.

— Дякую, — м'яко промовила Анна.

Старший детектив-суперінтендант Джек Тревіс вийшов на пенсію два роки тому, а за пів року помер від раку. Анна дотепер страшенно за ним сумувала. Він завжди був з нею великодушним, лагідним і поблажливим, їй було дуже шкода, що батько так і не побачив її на службі в поліції. А тим паче тепер, коли вона нарешті потрапила у відділ вбивств, якому він присвятив значну частину свого життя. Батько мав прізвисько «Джек Ніж», бо вмів хутко відсікати все зайве на своєму шляху. Анна нічого не прагнула так сильно, як стати такою ж успішною, як Джек Тревіс.

Ленгтон тицьнув цигаркою, з якої стелився дим, у бік намету.

— Далєбі, зникла дівчина стане нашим ангелом-охоронцем. — Він попрямував до прочинених дверей намету. — Бажаєте поглянути? — спитав він Анну через плече.

Льюїс і Бароллі вдягнулися в білі паперові костюми й напнули бахіли, щоб не залишати зайвих слідів на землі.

— Масок у них немає, — пояснив Ленгтон, який порпався в картонному ящику, а тоді передав Анні пакет із захисним костюмом. — Переодягніться і не виходьте за межі помосту. — Відтак він запхав свій недопалок до кишені.

Анна поквапом розгорнула пакет і витягнула паперовий костюм. Натягнула його поверх спідниці й піджака, застібнула на липучку, яка відразу зачепилася за твідову тканину. Похитуючись то на одній нозі, то на другій, наділа на туфлі-човники бахіли. Щоб захиститися від смороду, вона робила короткі вдихи через рот, а потім крізь ніздрі виштовхувала повітря.

Позаду неї один із поліціантів скаржився іншому:

— Що він тут забув? Хіба це його ділянка?

— Ні, просто хотів поглянути. Він із відділку Квінс-Парк, — на ньому висить один глухар. Нахабна пика! Трясця, як він спромігся доїхати так швидко?! І з ним ще двоє бовдурів. От нахаба! Старший інспектор Геджес буде злий, як собака.

Анна ступила до намету й відразу згадала одне напучування: жодне навчання не загартує так, як досвід. Можна передивитися купу світлин, з усіма подробицями описувати розтини (вона навіть була присутньою на одному з них) — але доки не натрапиш на справжній труп, вважай, що ти нічого ще не бачив. От він і лишиться в закапелках пам'яті до кінця службової кар'єри.

— Гадаєш, це вона? — зашепотів Льюїс.

— Можливо, — відповів Ленгтон. — Вік, колір волосся, шкіри — все збігається.

— Довгенько пролежала, — зачмихав з відразою Бароллі. — Але збереглася добре. Тіло не встигло навіть розкластися. А все через зимну погоду. Сніг приховав її, хоча вчора було на диво тепло: майже сімдесят градусів³.

Доки Ленгтон балакав з обома своїми детективами, Анна підійшла до них по дерев'яних дошках ближче.

— Думаємо, що вона — студентка, яку розшукують уже шість тижнів, — пояснив Анні Ленгтон, перервавши розмову з колегами, — напевно дізнаємося лише після розтину. — І знову повернувся до детективів.

Постать Ленгтона розпливлася перед Анною; вона бачила, як він ворухить губами, проте ледве чула його слова: перед нею розімкнулася шеренга людей і чітко окреслилися обриси мертвого тіла. Анну ледь не знудило. Вона стояла поблизу трупа, а всередині намету нестерпно душив важкий сморід.

Жертва лежала горілиць, довге біляве волосся безладно розкинулося навколо голови. Обличчя роздулося, хробаки роїлися в запалих очницях, ніздрях, роті, кублячись і звиваючись — бридка, огидна маса. Шия дівчини була обгорнута чимось на кшталт чорного шалика, стягнутого так міцно, що вона геть розпухла. Набрякла шкіра мала синюватий відтінок. Руки зігнуті за спиною, тіло трохи вигнуте. Майка-топ задерта догори, спідниця підтягнута до живота. Ноги розкинуті, одна туфля лишилася на ступні, друга лежала поруч. Коліна подряпані, в кривавих ранах кишіли комахи і хробаки — все тіло рясніло паразитами. А згори дзижчала ціла згряя трупних мух. Оскаженілі від надлишку харчів, вони обліпили білі костюми детективів.

— Прокинулися через потепління, — зауважив Ленгтон, ляснувши по одній із них на собі.

Анна відчула, як у неї підгинаються коліна. Вона глибоко дихала, аби не зомліти.

— Ходімо.

Анна поспішала попереду Ленгтона, нетерпеливлячись мерщій вийти на свіже повітря. Він добре знав, що трапиться далі. Діставшись до найближчого дерева, вона виблювала. Нутрощі мало не вивертало, а з очей струменіли сльози.

Двоє її колег, уже знявши з себе білі захисні костюми, шпурнули їх до смітника.

— Побачимося на стоянці, — гукнув Ленгтон, але Анна не спромоглася навіть підвести голову.

Коли вона нарешті приєдналася до них, вони вже сиділи за столом для пікніку. Ленгтон доїдав канапку, решта пила каву. Анна всілася на край лавки, і її обличчя було чи не так само синім, як і в мертвої дівчини.

Ленгтон простягнув їй паперову хустинку.

— Вибачте, — пробурмотіла вона й витерла лице.

— Час повертатися у відділок. Більше для нас роботи тут немає; вона ще не наша.

— Прошу? — спитала Анна.

Ленгтон зітхнув.

— Я про дівчинку — вона ще не наша. Місцева поліція надіслала сюди людей зі свого відділу вбивств, і за правилами справу мають розслідувати вони, а не я. Нам годі втручатися, допоки не доведемо, що між злочинами є зв'язок. Бісові бюрократи! А їхній бос — гівнюк.

— Ти досі вважаєш, що це був той самий чувак? — запитав Льюїс.

— Вочевидь, утім, зарано робити висновки, — відповів Ленгтон.

Анна помітила, що він їв і палив водночас. Жував канапку й випускав крізь ніздрі дим.

Льюїс вів далі:

— Скидається на те, що це таки він, бо руки зв'язані так само.

— Згоден, — відгукнувся Бароллі. Анна завважила, що він досі жує гумку. — Вони знайшли її лише минулої ночі. І ти вже покликав нас сюди? Маєш власне джерело інформації?

— Я почув виклик по рації. Прибув сюди майже водночас з командою огляду місця злочину.

Льюїс знав, що бос із ним не щирий, бо він був з ним у відділку, коли надійшла інформація. Звісно, не бажає розкривати джерело.

— Я вже встиг посваритися зі старшим інспектором Геджесом.

Обидва детективи поглянули в бік білявого чоловіка, що пив каву біля фургона-їдальні. Той відчув на спині уважні погляди й озирнувся, а тоді знову повернувся до кави.

Анна хотіла була щось додати, але почувалася так кепсько, що не спромоглася промовити ані слова. Відтак вони поїхали у відділок. Від Клепгем-Коммон до Квінс-Парку було далеченько. Найближчий до місця злочину відділок обов'язково мав негайно облаштувати власну слідчу кімнату.

Анна ще ніколи не була у відділку Квінс-Парк, тому навіть не знала, куди її веде Майк Льюїс, коли вони піднімалися на поверх, де розташовувалася слідча кімната. Сам відділок був старим і занедбаним; стіни кам'яних коридорів і сходових маршів пофарбували в зелений колір, наче у громадських вбиральнях. На третьому поверсі підлогу вкривав зачовганий лінолеум, на стелі й стінах тиньк злуцтився. Численні засклені двері вели до офісів, кімнат для допитів, архівних відділів. Через те, що шафи з документами стояли в коридорі на різній відстані одна від одної, складалося враження, ніби речі ширяють у повітрі. Панував безлад, що ніяк не відповідав описові роботи відділку, прочитаному нею в підручниках й почутому на семінарах у коледжі.

Бароллі відійшов до вбиральні; куди подівся Ленгтон, Анна не знала.

— Ви заміняєте Денні, чи не так? — Льюїс відсапувався після того, як вони дісталися горішнього сходового майданчика.

— Мабуть, — відповіла Анна.

— У нього якась кишкова інфекція. Ще недавно він був у чудовій формі, аж раптом його скрутило. Я був подумав, що це запалення апендикса, а виявилася кишкова інфекція. Ви з ним знайомі? — Льюїс посунув вузьким коридором уперед.

— Ні, — сказала Анна, намагаючись не відставати.

Нарешті, діставшись двостулкових дверей, Льюїс розчахнув їх. Стулки відлетіли назад, і Анну б напевно торохнуло ними, якби вона

не встигла їх притримати.

— Вибачте, — недбало кинув він.

Анна й гадки не мала, як багато людей залучають до роботи, щойно знаходять тіло жертви. У кімнаті поставили вісім столів, по чотири з двох боків. За ними сиділи жінки й чоловіки в одностроях і два клерки в штатському. Тут була ціла купа шаф, тек і стосів всіляких документів. На одній зі стін, у всю її довжину, висіла біла дошка, яка рясніла датами й іменами, написаними фломастером і різними почерками. Крім того, до неї почепили численні жіночі знімки — прижиттєві або з моргу, — від яких ставало моторошно.

На одному зі столів лежала тека зі справами зниклих осіб. Анна розгорнула її і побачила світлину напрочуд гарної дівчини, сімнадцятирічної Мелісси Стівенз. Додавалися опис кольору очей, вбрання, що було на ній останнього разу, та інші подробиці.

— Чи була встановлена особа жінки, яку ми бачили сьогодні вранці? — спитала вона Майка Льюїса. Вмостившись на краєчку стола, він балакав з однією зі співробітниць.

— Ще ні, — кинув він через плече й повернувся до розмови з колегою.

Анна попростувала до дошки, щоб роздивитися інші світлини. Фотографії шести жертв висіли близько одна до одної. Під ними — описи, місце злочину й відповідне розслідування. Порівняно з Меліссою Стівенз, жінки мали старі й важкі обличчя, неприємні погляди.

— Ці справи є досі відкритими? — спитала Анна Льюїса.

Але той її не почув, бо саме говорив із Бароллі, який щойно увійшов до кімнати.

Анна продовжила читання. Кожну жертву гвалтували, душили, відтак тіло викидали в одній із мальовничих місцин: у Річмонд-парку, в лісі Еппінг, у Гемпстед-гіт. Руки у них були зв'язані за спиною, душили їх власними колготками.

— Сьогоднішня жертва і решта... справи досі розслідуються? Тобто вони якось пов'язані між собою?

Бароллі підійшов до Анни.

— Хтось повідомив вам, чому бос витягнув нас із ліжка вдосвіта?

— Ні. Мені просто зателефонували о сьомій й наказали приєднатися до команди Ленгтона. Про розслідування не розповіли нічого.

— Ви заміняєте Денні?

— Майк згадував, що той потрапив у лікарню.

Бароллі вказав на фотографії жертв.

— Слідство ведеться вже багато місяців; а точніше пів року. П'ять справ мають узагалі кількарічну історію. Вони вже потрапили до архіву, але шеф витягнув їх звідти.

— Пів року? — ошелешено перепитала Анна.

— Авжеж. — Бароллі ударив кулаком об стіл. — Це остання з жертв, але, перед тим як її знайшли, вона пролежала там мертвою понад рік. Ми почали об'єднувати справи до купи кілька місяців тому: почерк злочинця той самий, як бачите.

— Тобто вбивця всюди той самий?

— Ми так вважаємо, але досі ніфіга не знайшли. Втім, якщо виявиться, що сьогоднішній труп з тієї ж опери, нам буде, нарешті, за що зачепитися. Але справу нам можуть і не дати. Бос справді хоче її розслідувати, проте нам треба знайти побільше свіжих доказів.

Гримнули двостулкові двері, і всі прикипіли очима до Ленгтона.

— Це Мелісса. Відбитки зубів збігаються. — Ленгтон пройшов усередину кімнати, і запала тиша. Він мав виснажений вигляд, очі запали, а відросла щетина стала ще помітнішою. — Хутко вони впоралися, але нам потрібно мати більше результатів. Я зараз їду в лабораторію. Без деяких подробиць я не знатиму, чи варто скликати стратегічні збори з Асоціацією керівників поліційних служб. Майку, ти зі мною?

Анна, яка почувалася мало не школяркою, піднесла руку.

— А мені можна з вами, сер?

Ленгтон кинув на неї довгий, допитливий погляд.

— Ви вже були присутньою на розтині?

— Авжеж.

— Якщо зомлієте, негайно відправлю вас назад, зрозуміло? —

А тоді вказав на Бароллі. — А ти керуй тут поки замість мене. Тільки-но з'являться новини, ми маємо про це знати. Почни з дошки.

Тримаючи в руці чорну ручку, Бароллі роздивлявся Меліссину світлину. Відтак записав на дошці подробиці стоматологічного аналізу, вивів великими літерами «Мелісса Стівенз, жертва №7» і поставив знак питання.

В автівці Ленгтон усівся попереду, відкинув голову на підголівник і заплющив очі. Анні було цікаво, чи він насправді заснув. Відтак вона теж відкинулася назад і далі старалася тримати рота на замку. Аж раптом він заговорив.

— У ЗМІ здійметься буча. Ще б пак, жертва молода і гарна. Я мушу переконати голову Лондонського управління вбивств, що справу слід доручити мені. Те, над чим ми працювали дотепер, не надто цікавило публіку: авжеж, шестеро старих повій, або старих мацьор, як ваш батько називав їх, ще не привід для окремих випусків програми «Нічний злочин» і відеовідтворення подій. Утім, якби я взявся за цю справу, то зібрав би потрібну команду, скористався би базою даних «Голмс» і результат би не забарився.

Анна, яка досі почувалася невпевнено, підтакнула.

— Дякую.

Вони перетнули стоянку й наблизилися до лікарні. Ленгтон добре знав, куди прямує, тож рухався швидко. І навіть не озирнувся, щосили розчахнувши двері: він сподівався, що Анна за ним встигає. Урешті-решт, вони дісталися моргу, і Ленгтон указав на двері з написом «Жіночий туалет».

— Переодягніться й відразу підходьте, — наказав він.

Закріпивши на голові маску, Анна натягнула бахіли й зав'язала зелені стрічки захисного костюма. Коли вона увійшла до моргу, її трусило. Всередині панував крижаний холод.

Приміщення недавно осучаснили, оновили зал для ополіскувань, сталеві столи й устаткування, однак вікторіанська дахівка залишилася на місці. За одним зі столів група помічників зрізала брудне, подерте лахміття з трупа наркомана, якого знайшли вранці. Біла кахляна підлога була слизька. Другий, порожній стіл промивали потужним струменем води. А на третьому столі, або так званій «плиті», під зеленим пластиковим простирадлом лежала їхня жертва.

Доки помічник складав список предметів одягу вбитої, доктор Вернон Генсон, патологоанатом, спокійно перемовлявся з Ленгтоном. Анна спостерігала за тим, як чорну літню майку-топ і рожеву спідницю кладуть у мішечок, який згодом відправлять на аналіз до лабораторії судової експертизи.

— Білизи немає? — спокійно запитав Ленгтон.

— Трусів немає, — відповів Генсон. — Але бюстгальтер маємо. Мабуть, ви захочете глянути, у який спосіб він був зав'язаний.

Порухом руки Ленгтон підкликав до себе Анну, а Генсон тим часом стягував із тіла пластикове простирadlo. Тієї ж миті до зали увійшов старший детектив-інспектор Геджес. Він із ляскотом напнув на себе гумові рукавички й глипнув на Ленгтона.

— Досі дихаєш мені в потилицю, Джиммі? Чи тобі просто бракує сильних відчуттів?

— Браяне, я тут, бо ця дівчина моя, а ти мусиш поступитися.

Геджес знизав плечима.

— Спочатку доведи. Зараз справу доручено мені. Тож не стій над душею.

Ленгтон відступив на крок. Геджес наблизився до столу, де двоє помічників уже обережно перевертали тіло долілиць. Руки дівчини стягував білий спортивний бюстгальтер. Він був щільно намотаний навколо зап'ястків і стягнутий з неабиякою силою. Генсон відійшов трохи вбік, щоб дозволити зробити знімки трупа у всіх можливих ракурсах, а тоді взявся розв'язувати вузол. Але той не піддавався.

— Доведеться розрізати, — майже винувато промовив патологоанатом.

— Тоді вперед, — наказав Геджес.

Намагаючись завдати якомога менше шкоди, чоловік перерівав тканину навколо зап'ястків трупа. Кисті були міцно стиснуті в кулаки. На них лишилися темно-сливові рубці. Коли дівчину знову обережно поклали горілиць, руки її лежали вздовж тіла, але кулаки так і лишилися стиснутими.

— У нас є ще колготки, напевно її; також щільно намотані навколо шиї — аж у шкіру врізалися, тож сумніваюся, що зможу розв'язати їх руками.

Зробили ще декілька знімків, аби було видно, в який спосіб зав'язані колготки. Ленгтон і Геджес мало не штовхали один одного ліктями, щоб краще роздивитися.

Колготки так міцно стягували шию, що зняти їх було майже неможливо. Урешті-решт Генсону вдалося розрізати вузол. Шия дівчини розпухла й здавалася вдвічі більшою за звичний розмір. Рани навколо шиї виявилися глибокими й відкритими; а синці мінилися чорним, яскраво-червоним і темно-пурпуровим відтінками. Зараз було

важко впізнати дівчину з фотографії в тому трупі, що лежав перед ними на плиті.

— Ми відправили чимало хробаків із її очей і рота до лабораторії, аби визначити, як довго тіло пролежало в лісі. Інтенсивність паразитарної інвазії така сама, як влітку, через незвичні погодні умови. У мене в саду встигли розквітнути троянди, а вже за кілька днів їх занесло снігом. — Генсон мав низький, глибокий голос. Він доволі безтурботно гомонів, без жодної шани до роботи, яку виконував.

— Не могли б ви її вимити? Аби родина не побачила її такою, — попросив Геджес.

Ленгтон широко розплющив очі. Генсон, якого образило припущення, що він, як головний патологоанатом, дозволив би, щоб родичі побачили тіло близької людини «немитим», мерщій змінив тему.

— Відійдіть, будь ласка. Коли я її розріжу, рідина зсередини може різко хлюпнути. Ми опустимо їй повіки, щоб рідні не бачили порожніх очниць. Ви помітите купу паразитів на яснах, а ще в неї відкушений кінчик язика: мабуть, лисиця постаралася.

Повернувшись до Ленгтона, він узяв шпатель і вказав на пошкоджений язик.

— А може, й сама відкусила. Якщо так, ми знайдемо його у шлунку.

— Її добряче вдарили у праву скроню понад вухом.

Знову спалахнула камера: за правилами треба було сфотографувати зблизька обличчя, шию, очі, рот і ніс.

Генсон почекав, доки закінчать зйомку, а тоді прибрав назад довгі білі пасма, під якими показався синець із висохлою кров'ю.

— Ймовірно, вдарив чимось круглим, із тупими краями, завбільшки з десятипенсову монету. І знову по периметру хробаки й відкладені яйця мух, завдяки яким ми зможемо точніше визначити час, коли настала смерть. — Генсон стягнув зі свого обличчя маску.

Ленгтон кивнув.

— А принаймні приблизно ви могли б сказати, коли це сталося?

— Дідько, важко сказати. Тіло розклалося не так сильно, але останній місяць був морозним, сніжило, лежав лід тощо. Нижня частина тулуба — вся в темних плямах, які вказують на те, що вона пролежала в такому положенні дуже довго. Можливо, кілька місяців чи тижнів, але не днів — це напевне.

Генсон постарався розігнути її пальці.

— Нігті в гарному стані. З-під них, мабуть, не багато вдасться витягти, але я, звичайно, все перевірю.

Патологоанатом трохи відступив, уважно оглядаючи розпластане тіло — від кінчиків помальованих рожевим лаком нігтів до маківки.

— Подряпин чи будь-яких ознак, що вона відбивалася, не бачу. Але, на щастя, через те, що їй розбили скроню, вона знепритомніла. На перший погляд гвалтували як вагінально, так і анально.

Генсон указав на піхву й злегка торкнувся шкіри навколо отвору.

— Бачите синці? Повелися з нею жорстко. Мазки ми, звісно ж, візьмемо, але видно, що анус тріснув у двох місцях. Оце й усе, що можна зараз сказати, але після розтину побачимо більше, тож почнімо, ви не проти?

Тіло зважили: лише сім і одна десята стоунів⁴ — пір'їнка, та й годі.

— Незабаром матимемо рентгенівські знімки. Я не знайшов переломів, але ми все одно їх вам надішлемо. Є маленька родимка на правому плечі — ані плямки більше. Гарнюща, що й говорити.

Ленгтон кивнув. Він жодного разу не глянув на Анну, і вона була йому за те вельми вдячною, бо відчувала, що зараз її обличчя було так само білим, як і її маска. Утім, старший інспектор Геджес теж сплотнів, і вона неабияк здивувалася, коли він повернувся до Генсона і сказав:

— З'являться новини, повідомляйте. Цікаво, що скажуть експерти після огляду її вбрання.

Геджес вийшов, і Ленгтон тихо й глузливо засміявся. Генсон почув його смішок, і його очі над маскою примружилися.

— Її вже помили, тож розпочнімо. Але спершу треба зафіксувати голову.

Генсон схопив скальпель. Низько схилившись, він зробив розтин у форму літери «У» від плеча до плеча через груднину до живота, а відтак аж до таза. Внутрішні органи оголилися — й нестерпно засмерділо гниллю. Рідина і гази зі свистом виходили назовні, і Анна заходилася швидко ковтати повітря, намагаючись не знепритомніти. У голові паморочилося. Не дивно, що Геджес так квапився геть.

Відтак Генсон розрізав ребра й ключиці, підняв грудну клітку й повитягував внутрішні органи. Видобував їх по одному й щоразу

зважував. Спочатку взяв зразки рідин органів, а тоді заходився оглядати вміст шлунка й кишківника.

Попри туман у голові, Анна завважила, що помічники Генсона працювали злагоджено, як справжня команда. Керівник не мусив за ними стежити, поки вони зважували або робили аналіз крові — він цілковито зосередився на голові трупа.

Коли Генсон помацав Меліссині очі, у Анни перед очима все попливло. Патологоанатом тим часом, не озирнувшись, звернувся до присутніх:

— Отож, у неї був сильний крововилив, що часто трапляється, коли жертву душать, а в очницях аж роїться від ненажерливих хробаків. Мерзотні тварюки...

Намагаючись збагнути сказане, Анна майже не дивилася вниз на розтяте тіло. Коли вона побачила вміст шлунка, в неї ледве не підломилися ноги, однак вона встояла. Генсон узявся знімати скальп. Спершу розрізав шкіру позаду голови, відтак підтягнув її над обличчям уперед, оголюючи череп. Помічник відразу подав йому потужну, високошвидкісну пилку, яка вібрувала в його руках. Згодом Генсонові простягнули зубило, і він припідняв склепіння черепа.

До цієї миті Анна трималася стійко. Очевидно, їй допомогло те, що сморід змішався з запахом антисептика. Але стукіт зубила її доконав. Її нудило, і вона ледве встигла добігти до жіночої вбиральні. Там дівчина упала навколішки перед унітазом і виблювала. За кілька хвилин постаралася підвестися, але її досі всю трусило.

Біля умивальника сполоснула рота крижаною водою й протерла паперовим рушником обличчя, але щоразу, як вона випростувалася, шлунок стискався знов і знов. Здавалося, сморід просякнув одяг, волосся й руки, хоча вона не раз їх помила з милом із дозатора.

Анна сперлася на стіну в коридорі, вичікуючи — у голові досі паморочилося.

Невдовзі з моргу широким кроком вийшов Ленгтон.

— Померла приблизно чотири тижні тому, — промовив він, стягуючи зелений халат. Маска так і висіла на одній стрічці.— Пролежала там увесь час. Дідько, годі повірити!

Не чекаючи на її відповідь, він рушив до чоловічої вбиральні й зник за дверима. Незабаром інспектор вийшов і порухом руки звелів Анні йти коридором за ним.

— Ви ніколи не займалися синхронним плаванням? — спитав він, на ходу застібаючи ширіньку.

Анні здалося, що вона не розчула:

— Прошу?

— Вони затискають носи прищіпками, щоби вільно плавати під водою. Дуже корисна річ. Затискаєш собі носа й хоч-не-хоч дихаєш через рот.

— Або ж смокчіть м'ятні пастилки. — Вони вже сіли в патрульну автівку. Ленгтон повернув голову до Анни, поклавши руку на спинку сидіння. — Ну, кругленькі такі. Не страшно, звикнете; коли знаєш, чого очікувати, стає легше. — І він знову поглянув уперед.

— Дякую, — знічено пробурмотіла Анна. Вона не знала, чи треба казати щось далі або питати.

Всередині відгонило милом з дозатора і хвойним освіжувачем повітря, тож Анну ще й загойдало в автівці. Наче того було мало, що цілий день вона мусила з чимось боротися. Анна заплющила очі й почала молитися, аби її знову не знудило.

— Вибачте, — буркнув Ленгтон, коли вона відчинила вікно. Анна помітила, що він тримає в руці запалену цигарку. — У відділку курити не можна. Ну, принаймні можуть глянути скоса. Тепер майже ніде не дозволяють палити, тож... — Він стенив плечима, затагнувся й відхилився на сидіння. За мить спитав ні сіло ні впало: — А ваша мати досі жива?

— Ні, померла на два роки раніше від батька.

— Авжеж. Тепер згадав. Як її звали?

— Ізабель, — спантеличено відповіла Анна.

— Ізабель? Ну так. Вона була дуже гарною, наскільки я пам'ятаю.

Ленгтон викинув недопалок у прочинене вікно. Усередину ввірвалося прохолодне повітря, і Анні полегшало. Несподівано для самої себе вона промовила:

— Але я схожа на батька.

Ленгтон реготнув:

— Гадаю, що так.

Батько був кремезним чоловіком із широкими плечима й рудими кучерями. Мати натомість мала оливкового відтінку шкіру й чорні коси. Вона була дуже гарною: високою, стрункою, ще й артистичною — працювала дизайнеркою. Але Анна успадкувала

батькове волосся, яке не росло в одному напрямку, а стирчало навсібіч. Тож вона підстригала його досить коротко. Хоча й рудоволоса, Анна мала темну шкіру, а не бліду й вкриту ластовинням, як батько, і чорні очі. Була приземкувата, із розвинутими м'язами — ані грама жиру.

Змалечку Анна вчилася їздити верхи. І зуміла досягти таких успіхів, що можна було хоч обвішатися від голови до п'ят червоними і зеленими стрічками відзнак. Одного разу батько попросив її вдягти їх усі для знімку, а їй тоді виповнилося лише одинадцять.

Анна повернулася думками до Мелісси. Яким було її юне життя, доки дівчина не перетворилася на те, що вони щойно побачили? Анна згадала, якою вона сама була у цьому віці й ще молодшою. Аж раптом вона збагнула, що Ленгтон звертається до неї, тож нахилилася вперед.

— Вибачте, сер, прослухала.

— Кажу, що змушую себе приходити на розтин, дивитися, як патрають, роздирають на шмаття, принижують людську гідність лише тому, що так легше зібрати себе до купи. Випустити з себе гнів. А Геджес — просто йолоп. Звісно, він не витримав. Слабак!

Ленгтон заплющив очі; мабуть, більше не хотів балакати.

Анна рушила за Ленгтоном до слідчої кімнати, де він скинув пальто, взяв маркер і попрямував до дошки. Інспектор перелічив усе, про що дізнався від Генсона. Відтак, не озираючись, гукнув:

— Джин, принеси, будь ласка, канапку з куркою і шинкою, без помідорів, і кави!

Джин, констебль в однострої, мала тонке обличчя. Тієї миті вона працювала за комп'ютером. Почувши, що до неї звертаються, вона схопилася на ноги.

— Бажаєте батончик «Kit-Kat» абощо? — Скидалося на те, їй уже набридли примхи шефа.

— Ні, дякую. Канапку з шинкою і куркою, без помідорів.

Коли до кімнати увійшов Майк Льюїс, Ленгтон продовжив писати маркером на дошці:

— Майку, здається, джерело не зрадило.

— Добре! Отже, дата смерті відома?

— Ще ні, але труп пролежав принаймні чотири тижні. Дівчину задушили й згвалтували. Зв'яжися з керівництвом і скажи, що випадок непростий. Потрібна допомога Золотої групи, інакше втратимо довіру

громадськості. Зв'яжися з відділом статистики вбивств і повідом їх, що слідство відтепер ведемо ми. Бароллі вже повернувся?

— Ні, але незабаром буде тут. Він ще в лабораторії.

— Склич команду для зборів о... — Ленгтон зиркнув на свій годинник, звіряючи його з тим, що висів на стіні. — Зараз третя. Трясця! Скажімо, о пів на четверту?

Усі, хто був у слідчій, крім самої Анни, почали готуватися до зборів. На жаль, під час підготовки її ніхто не вчив працювати в такій оперативній команді.

— Вибачте, сер. Мені слід на чомусь зосередитися дужче?

Ленгтон зітхнув.

— Ознайомтеся з подробицями справи. Знайдіть собі стіл, Тревіс, ну ж бо!

Він показав рукою на дошку з записами, потім на низку шаф уздовж стіни.

— Гаразд, сер.

Вона старанно вдавала, ніби розуміє, що робить, хоча насправді не знала, з чого почати, і ніяк не могла второпати порядок, у якому розташовані справи. На деяких шафах згори громадилися стоси порожніх тек.

Її проминула констебль в однострої, що несла тацю, на якій стояли горнятка з чаєм.

— Прошу, де знаходиться перша справа?

— Ближче до стіни, — відповіла та, навіть не озирнувшись.

Анна висунула верхню шухляду, вщерть набиту теками. Вона витягнула стос й оглянула кімнату. Та сама жінка-констебль уже прямувала назад з порожньою тацею.

— Еее... можна сісти за якийсь стіл?

Письмовий стіл, що стояв у глибині кімнати, захарашували картонки з-під їжі на виніс. Зі смітника стирчали порожні пакунки від гамбургерів і картоплі-фрі. Анна розчистила для себе місце.

Зненацька почулося ревіння. Ленгтон люто розмахував над собою канапкою.

— Дідько, Джин! Я ж не раз, а навіть двічі сказав: без помідорів!

— Я й просила їх зробити без помідорів, — зашарілася Джин.

— Та їх тут ціла купа! Ти ж знаєш: я ненавиджу помідори!

— Бажаєте, щоб я їх витягнула звідти? — уїдливо спитала Джин, однак Ленгтон уже пожбурих овочі до смітника.

Анна опустила голову; вона не їла від сніданку. Ніхто тут не пропонував ані кави, ані чаю. Здавалося, її взагалі не помічали. Вона поклала на столі портфель, витягнула нові олівці і записник — наближалася четверта година.

Терезі Бут виповнилося сорок чотири, коли її тіло знайшли на пустирищі побіля Кінгстонської окружної дороги. Вона була повією, хоча й з іншого міста. Багато років крутилася в Лідсі у кварталі червоних ліхтарів.

Тіло лежало поблизу шосе, де постійно їздили машини, тому тут було мало пішоходів, а на жертву натрапив хлопець, у якого зламався скутер. Він потягнув його до вузького хідника, але послизнувся й загруз ногою в чагарнику. А коли видряпався нагору, то побачив тіло. Руки жінки були стягнуті за спиною ліфчиком; задушили жертву чорними колготками. Тіло пролежало в підліску від трьох до чотирьох тижнів. Ще більше часу — аж чотири місяці — витратили на те, щоб жертву впізнати. Усе сталося в 1992 році.

У досьє містилися знімки з моргу і місця злочину. Спотворене обличчя мертвої Терези наганяло жах. Рябувата шкіра, на щоці — глибокий шрам. Знебарвлене волосся з темними відрослими кореннями. На руці — надряпані або вирізані ініціали «ТБ», на правому стегні — витатуйоване й вицвіле рожеве серце. В зоні геніталій — чорнуваті синці.

Опісля виявили, що літери «ТБ» означали Теренс Бут — так звали її першого чоловіка. Згодом Тереза виходила заміж іще тричі. Дітей мала троє, вочевидь не від власних чоловіків. Двох відправили до притулку зовсім малими, а наймолодший хлопчик мешкав із матір'ю.

Тереза мала вигляд набагато старший від сорокачотирирічної жінки. Життя мала сумне й злиденне. Тереза чимало пила, неодноразово сиділа у тюрмі за пов'язані з проституцією порушення і шахрайство з краденими кредитками і фальшивими чеками. Упізнавали її щоразу завдяки відбиткам пальців і фотографіям.

— Тревіс! — Анна підвела голову. Майк Льюїс махав їй від дверей: мовляв, рухайся. Поринувши у роботу, вона не помітила, як спорожніла слідча. — Кімната для нарад, — нагадав Льюїс і зник.

Анна вже виходила, коли Джин їй гукнула:

— Не залишай теки на столі, будь ласка! Поклади до шафи.

Майнувши до стола, Анна зібрала до купи недочитані справи й поставила їх на місце. Відтак спитала, де розташована кімната для нарад, і Джин суворо відповіла:

— Другі двері ліворуч, поверхом нижче.

Кваплячись до виходу, Анна мимоволі почула, як Джин бідкається колезі:

— Мені набридло, що він повсякчас до мене чіпляється! Хай там як, а я не зобов'язана бігати йому по ланч. Тут повно іноземців, вони ані бельмеса не розуміють; кажеш їм «без помідорів», а вони накладають їх чи не шарами!

Анна помчала вниз вузькими сходами й проминула похмурий коридор. За гамором вона легко відшукала кімнату для нарад. У ній були безладно розставлені стільці, перед якими стояли стіл і ще два крісла. Велике брудне приміщення смерділо тютюном попри те, що на стінах висіли пожовклі, засмальцьовані таблички «Палити заборонено».

Анна віднайшла вільне місце в задньому ряді й умостилася з блокнотом у руках. Попереду сиділи Льюїс, Бароллі й ще вісім детективів та шестеро поліціантів в одностроях. Серед них були дві жінки: велика білявка пенсійного віку й вузьколиця поліціантка років тридцяти п'яти з невдало поставленими зубними імплантами.

Увійшов старший детектив-суперінтендант Ерік Томпсон, який відповідав за все розслідування, а слідом за ним і Ленгтон. Томпсон мав вигляд справжнього атлета: свіжий колір обличчя, широкі плечі; стояв на ногах так, наче балансував на кулях. Поріділе, зачесане назад волосся відкривало високе чоло. Біля нього Ленгтон здавався втомленим, пом'ятим і неголеним. Бароллі, що сидів поруч, послабив вузол краватки.

— Гей, тихіше! — гаркнув Ленгтон. Він уместився на край стола й нахилився вперед, звертаючись до присутніх: — Сьогодні жертву офіційно впізнав її батько. Це є, тобто була, Мелісса Стівенз, якій виповнилося сімнадцять. Є підозра, що смерть дівчини пов'язана із нашою справою. Дотепер маємо лише свідчення її хлопця щодо подій того вечора, коли вона зникла, проте мені здається, що Мелісса випадково потрапила в поле зору вбивці. Адже всі жертви були

запеклими повіями, під сорок або й старшими. Мелісса могла б нас значно просунути у пошуках. Ми вже згаяли чимало часу, й треба надолужувати.

Анна старанно записувала, а позаяк ще не встигла ознайомитися з попередніми справами, здебільшого навіть гадки не мала, про що йдеться. Второпала лише одне: тієї ночі дівчина зникла одразу після суперечки з приятелем. Посварилися вони в нічній кав'ярні біля Ковент-Гарден. Останнього разу дівчину бачили, коли вона простувала в бік Сохо. Хлопець вирішив, що вона прямує до станції метро «Оксфорд-Серкус». Допив каву й рушив за нею слідом. Але Мелісса пішла манівцями, можливо, повернула на Грік-стріт. І мимоволі потрапила в квартал червоних ліхтарів.

Марк Ролінз, приятель Мелісси, намагався до неї додзвонитися по тому, як дійшов до станції метро, але марно. Дівчина вимкнула мобільний. Розхвилювавшись, він повернувся назад, сподіваючись натрапити на неї. Близько 2.30 ночі він був у «Бістро», потім знову вирушив на станцію метро «Оксфорд-Серкус», відтак подався до неї додому, але Мелісси там не виявилось. Ані він, ані три дівчини, з якими вона винаймала разом помешкання, більше її не бачили.

Наступного дня Марк зателефонував її батькам у Гілфорд й усім знайомим, а наостанок звернувся до поліції. За дві доби по тому завели справу про зникнення особи й поширили інформацію разом зі світлинами. Усіх, хто знав бодай щось про дівчину, просили відгукнутися.

Але дзвінків так і не було, навіть через місяць, коли в одній із телепрограм показали відтворення подій. І жодного очевидця, що міг би підказати, де її шукати, хіба що офіціант, який палив цигарку біля входу до популярного гей-клубу. Той нібито бачив білявку, що балакала з водієм світлої — певно, білої — автівки. Тоді він ще подумав: мабуть, якась повія. Офіціант не розгледів обличчя дівчини, але запам'ятав, що на ній була чорна літня майка зі стразами, які виблискували у світлі неонових ламп масажного салону навпроти.

Ленгтон припустив, що вбивця, який навідувався у квартал червоних ліхтарів, міг помилитися щодо Мелісси. Він вирішив, напевно, що дівчина — повія, адже білявка стояла біля стриптиз-клубу пізно вночі, до того ж була в сексуальному вбранні: коротенькій

спідничці й босоніжках на шнурівці — хтозна, може, він і забрав її з собою?

Попри те, що збори тривали вже другу годину, суперінтендант уперто стверджував, що для командерки інформації замало, тож навряд чи вона дозволить передати розслідування справи групі Ленгтона. Вислухавши його, Ленгтон схопився на ноги, тримаючи в руках, мов колоду карт, знімки шести убитих.

— Усім жертвам руки зав'язували ліфчиками, душили власними колготками. Якщо експертиза підтвердить, що вузли навколо шиї і зап'ястків Мелісси Стівенз були затягнуті в той самий спосіб, можна сміливо стверджувати, що вона — остання жертва серійного убивці. Якщо справу передадуть у наші руки, принаймні з'явиться надія спіймати покидька. Мусимо поспішати! Скільки ж, дідько, можна гаяти часу на різні дозволи?!

Відтак усі розійшлися по місцях; залишалося тільки чекати наступного ранку.

Щойно команда вийшла з кімнати для нарад, розлючений Ленгтон усівся в крісло з жорсткою спинкою. Анна підійшла до нього, і, почувши її кроки, він підняв голову. У руках він досі тримав фотографії шести загиблих.

— Колись усі вони були живими. Але хай яким мерзенним було їхнє існування, всі вони мали родини, чоловіків, деякі навіть дітей. Авжеж, наркоманки, лярви, п'янички, однак це люди, хай і мертві, і кожна з них, не менш, ніж Мелісса Стівенз, заслуговує на те, щоб ми доклали всіх зусиль і знайшли вбивцю.

Він зітхнув і ущипнув себе за ніс.

— Проте я можу, звичайно, й помилятися. Доки не матимемо результатів судово-медичної експертизи, стовідсоткової певності бути не може.

— Ви справді вважаєте, що вбивця — той самий чоловік? — Анна уже почувалася в його присутності вільніше.

— Вважати замало, Тревіс. Головне — докази. Якщо скажуть, що ліфчик і колготки на трупі дівчини зав'язані інакше, ніж на бідолашних хвойдах, стане зрозуміло, що їхні вбивці — різні люди.

— А сліди для аналізу ДНК лишилися?

Він знову прошив її очима.

— Ознайомся з документами; не забирай у мене часу.

— Можна взяти дві-три справи додому для ознайомлення? Чи краще побути тут допізна, щоб не відставати від колег?

— Бери, але під власний підпис. — І Ленгтон кинувся геть, гримнувши дверима.

Анна похитала головою: тутешні чоловіки обожають ефектні виходи. Вона забрала записник і олівці. Відтак попрямувала до відчинених дверей, але перед тим, як вийти, ще раз оглянула прокурену кімнату. Стільці стояли ще безладніше, горнятка й блюдця, які використовували замість попільничок, були вщерть набиті недопалками, на підлозі валялися зім'ятій папір і старі газети.

Анна тихо причинила за собою двері. Хай як дивно, але її охоплювала радість: нарешті вона стала часткою батькового світу.

¹ У криміналістиці означає фахівця, що знається на психології та допомагає, зокрема, окреслити особу злочинця на підставі непрямих доказів.

² Пітер Саткліф був засуджений 1981 р. за вбивство тринадцятьох жінок і спробу вбивства ще семи.

³ За Фаренгейтом, дорівнює приблизно 21°C.

⁴ 1 стоун = 6,3 кг.

Розділ другий

Минула північ, коли Анна завершила виписки зі справи Терези Бут, а другу теку вона закінчила о другій ранку.

Біографія сорокаоднорічної Сандри Дональдсон була схожою на попередню: зловживання, наркотики, алкоголь, четверо дітей, які виховувалися в прийомних родинах, і приятель-героїнник. Уперше її затримала поліція за проституцію у віці двадцяти років, відтак вона не раз потрапляла до в'язниці за пограбування, збування краденого, далі знову арешти за проституцію.

У звітах з моргу вказувалося, що її побили жорстокіше, ніж попередню жертву. Жахливі синці: деякі давні й жовтуватого відтінку, інші свіжі. Чорний бюстгальтер стягував руки за спиною, душили її власними колготками. Анна порівняла збільшені фотографії вузлів, якими була зав'язана білизна, і майже не здивувалася, що вони однакові.

Сандру гвалтували безжально, розірвавши піхву й анальний отвір. Її тіло, як і Терезине, викинули й залишили гнити, мов сміття. Анна замислилася над сумним завершенням життя нещасної. Лише за кілька тижнів хтось звернувся по її тіло для поховання. Упізнати жінку змогли насамперед тому, що в картотеці зберігалися відбитки пальців. Анна вирішила потім перевірити, чи інші жертви також перебували на обліку в поліції. Зробивши останній запис, вона знесилено повалилася на ліжку й заснула.

Утім, коли наступного дня перед дев'ятою годиною ранку вона приїхала на роботу в своєму новенькому «Міні-Купері», то не мала ані сліду втоми на обличчі або в поведінці. Поліціант у формі провів її до стоянки позаду відділку, де було повно патрульних машин. Місця для неї ніхто не виділив, тому вона не раз об'їхала паркувальний майданчик, перш ніж зуміла втиснути власну автівку поруч із побитим старим «вольво». Вона замкнула дверцята й помолилася, щоб власник «вольво», коли виїжджатиме, не подряпав її малюка.

У слідчій кімнаті того ранку було тихо, і з певним полегшенням Анна зауважила, що зі столів прибрали вчорашні коробки з-під їжі.

— Доброго ранку, Джин! — весело мовила вона. — Нікого ще немає?

Джин, яка була в кімнаті сама, відповіла на привітання стриманою посмішкою.

— Жартуєш, либонь. Вони вже годину засідають у кімнаті для нарад. Там зараз відбуваються великі стратегічні збори.

— Але вчора ввечері про це не згадували, — знімаючи пальто, виправдовувалася Анна. Відтак швиденько поклала до шафи теки й рушила до дверей.

— А тобі дозволили забирати їх із собою? Вони мають залишатися тут, якщо ти не в курсі.

— Знаю, Джин, — відповіла Анна, намагаючись її заспокоїти, — але я питала в старшого інспектора Ленгтона, чи з ними можна ознайомитися спокійно вдома. І розписалася в реєстраційному журналі та щоденнику. Хто там зараз на зборах?

— Командерка. Якщо старший інспектор Ленгтон доведе, що попередні вбивства пов'язані зі справою Мелісси Стівенз і наша команда добре ознайомлена з дотичними правопорушеннями, ми отримаємо необхідну допомогу.

Анна чекала на подальші пояснення.

І Джин розжувала та в рот поклала, наче та була розумово відсталою:

— Відділ зв'язків з громадськістю має діяти узгоджено зі старшим слідчим і його замом, звітувати перед пресою й влаштовувати зустрічі з представниками ЗМІ. Тепер усе має політичне забарвлення. Як мене це бісить! Кожне розслідування потребує дедалі більше паперової роботи.

— Чи за ніч з'явився якийсь вирішальний доказ, аби підтвердити зв'язок між Меліссою Стівенз і нашим розслідуванням?

— Не знаю, але бос був тут ще до того, як прийшли прибиральники, тож не виключаю і такої можливості.

І Джин знову самовдоволено заклацала клавішами на комп'ютері. Анна вийшла з кімнати.

Вона рушила на поверх нижче, де відбувалися збори. У коридорі й на сходах — ні душі і лиховісна тиша. А це був штаб оперативних дій, де зазвичай уже зрання телефони розривалися від дзвінків, а голоси долинали аж до наступного поверху.

Проте не сьогодні. Стулчасті двері зали для нарад були зачинені, й, на відміну від слідчих кімнат, вона не мала скляних стін. Анна притулилася до дверей, сподіваючись щось почути, проте не розібрала жодного слова. Вона так і не наважилася зайти всередину посеред наради, а тому вирішила повернутися до слідчої. Аж раптом мало не зіштовхнулася з констеблем Бароллі, коли той виходив із вбиральні, витираючи руки об паперовий рушник.

— Як справи? — тихо запитала вона.

— Нічого не можу сказати. Командерка — не та людина, що розкриває всі карти одразу. — Він жбурнув папір у бік смітника, але промахнувся.

— Щось було чути з лабораторії?

— Жартуєш? Вони ніколи не поспішають.

— Отже, ніяких нових подробиць?

— Мені принаймні нічого не відомо. Клепгемські покидьки й горщика свого не дадуть туди посцяти.

Він рушив коридором далі, а Анна повернулася до слідчої кімнати, де ознайомилася з третьою справою. Жертву звали Кетлін Кіган. Їй було п'ятдесят, неписемна, рівень інтелекту нижче середнього. Здоров'я слабке, постійні напади депресії. Не раз заарештована за пиятику, порушення громадського порядку і, як решта жертв, за проституцію і непристойну поведінку на вулиці. Спочатку рудоволоса, потім невдало перефарбована в білявку, вона скидалася на плюшевий килимок. Посмертні знімки млявого, обважнілого тіла й обвислих грудей справляли похмуре враження. Усіх дітей — а їх було шестеро — передали до притулку або прийомних родин, адже жінка була неспроможною за ними доглядати.

Її розкладене тіло, коли його знайшли, лежало в громадському парку в заростях жалкої кропиви. Руки були зав'язані так само, як і в попередніх жертв, але знімки Кетлін були особливо потворні. З рота стирчали вставні зуби — здавалося, що вона регоче. Червона помада розмазалася по обличчю — бридка, моторошна клоунеса.

«Трагічна картина — жах, та й годі», — подумала Анна. І хай як жорстоко повелося з нею життя, такої жалюгідної й принизливої смерті Кетлін не заслужила.

Збори завершилися пополудні, і Ленгтон з командою повернулися на свої місця. Анна помітила, що він посміхається. Усі, хто був у слідчій

кімнаті, скупчилися навколо боса, аби дізнатися, як усе минуло, проте сама вона лишилася сидіти за столом.

— Чудово! Справа Мелісси Стівенз тепер наша. Командерка долучить до нашої команди ще п'ятнадцять детективів. Людей усе одно бракуватиме, але є певний поступ. Нам дадуть ще одного офіс-менеджера, двох службовців для адміністративної роботи і доступ до системи оброблення даних найгучніших справ «Голмс Два». МВС нас у цьому підтримає. Тепер ми матимемо більше інформації для розслідування.

Пролунали оплески, проте Ленгтон зупинив їх порухом руки.

— Хтось із вас має поїхати в Клепгем дізнатися про все, що стосується справи Мелісси. А доки надійдуть результати експертизи, почнімо працювати.

Він почепив на дошку фотографію Мелісси Стівенз. Відтак узяв у руки чорний маркер і двічі обвів колом цифру «7».

— Нам відомо, що вона залишила свого друга о пів на одинадцятую й попрямувала до станції метро «Оксфорд-Серкус».

Ленгтон наказав членам команди обстежити всі шляхи від Ковент-Гарден до Оксфорд-Серкус. Понишпорити в стрип-клубах, адже часто-густо з метою безпеки вони обладнані прихованими камерами.

— Перевірте відповідні записи відеоспостереження в клубах, пабах, на паркувальних майданчиках і всіх дорогах. Передивіться, що зможете. Минув місяць — гадаю, більшість записів уже встигли знищити. Мені потрібно знати, яким шляхом Мелісса простувала тієї ночі. До речі, з'явився свідок — офіціант. Він стверджує, що бачив Меліссу, коли та балакала з водієм якоїсь автівки, але не запам'ятав ані марки, ані кольору; він навіть не надто певен, що то була вона — але мені потрібний відеозапис, потрібний водій, потрібна автівка. Бо... — Ленгтон показав рукою на дошку смерті, — бо перед нами серійний убивця. Дай Боже, смерть Мелісси була його першою і останньою помилкою. Гайда!

Доки поліціанти розподіляли завдання по групах, Анна сиділа за столом, почувуючись геть зайвою. Ніхто з нею так і не познайомився, не заговорив. Коли кімната спорожняла, вона підвелася й наблизилася до Ленгтона.

— Я досі прикріплена до справи, сер?

Ленгтон, здавалося, не відразу згадав, хто вона така, а тоді постукав пальцем по столу.

— Їдьте разом із сержантом Льюїсом, він готує відеовідтворення злочину.

— Здається, він уже виїхав, — сказала вона й ніяково роззирнулася навколо.

— Тоді залишайтеся зі мною. Я попросив привести друга Мелісси. Можете прийти на допит. Ви вже пообідали?

— Ні.

— То йдіть у їдальню і перекусіть. Будьте тут чверть по першій.

— Дякую. — Вона попрямувала до свого стола, а тоді повернулася. — Думаю, судово-медичні експерти ще не встигли надіслати звіт. А вночі не надходило нових доказів щодо зв'язку Мелісси з нашими справами?

Ленгтон якось дивно й прохолодно глипнув.

— Ні.

Анна не витримала пронизливого погляду, повернулася на місце і всілася, опустивши очі долу: боялася, що він досі дивиться на неї. А тоді знову рушила до шаф, аби поставити на місце теку зі справою Кетлін Кіган. Вона була певна, що він за нею стежить, і зашарілася як маків цвіт. І вмить розлютилася на власну негідну поведінку. Аби лишень вийти якнайшвидше геть зі слідчої кімнати.

Їдальня на горішньому поверсі виявилася невеличкою порівняно з тими, які вона відвідувала в інших відділках столичної поліції. Майже всі столики були зайняті.

Тримаючи в одній руці тацю, а в другій портфель, вона прослизнула вглиб їдальні, де кілька поліціантів у формі вже залишали столик. Відсунула брудні тарілки вбік, мимоволі сівши спиною до сусіднього стола, де розмістилися старший інспектор Геджес і двоє членів його групи.

— Та ким він узагалі себе вважає? — вибухав Геджес. — Це була моя справа. Поясніть мені, як він зміг переконати їх, ніби шестеро його жертв, шестеро старих хвойд, були вбиті однаково? Бреше гівнюк... Такого брехуна я ще зроду не зустрів!

Анна скоса подивилася на них і встигла помітити, як Геджес наштрикує на виделку шматочки риби зі смаженою картоплею.

— Трясця, ні! Руки в неї зав'язані? Хай йому грець, ну то й що? Він не має ані результатів експертизи, ані звіту із трупарні, а йому, бач, уже все дозволили, натомість нас відсторонили, як лохів. Його старі лярви не мають жодного стосунку до вбивства дівчинки. Якась маячня! Хіба що зміг підлеститися до командерки. Вона була на його боці ще перед тим, як ми взялися за роботу!

Він замовк, і було чути лише бряжчання виделок і ножів, коли вони їли свій обід, але раптом Геджес знов обізвався:

— Він матиме доступ до преси, до будь-якого ЗМІ. От мерзотник!

— А якщо це правда? — запитав похмурий рябий поліціант.

— Що саме?

— Ну, нібито йдеться про серійного вбивцю.

— Дурня! Та дівчинка ніяк не пов'язана з його розслідуванням. Пів року він із ним валандався, збираючи старих курв по всій Англії. Кажу вам, пан Ленгтон-Гандон просто безнадійний! А виграв лише тому, що лизав дупу командерки, а може, з нею і трахався — а як ще пояснити, що він загарбав цю справу собі?

Анна вже доїла обід, а трійко чоловіків і далі ганили Ленгтона, не звертаючи на неї жодної уваги. По першій вона вже була біля слідчої кімнати, як раптом їй спало на думку: а чи все гаразд з її «Міні-Купером»? Автівка мирно стояла на тому ж місці. А біля заднього входу у відділок вона помітила Ленгтона поруч із командеркою Джейн Лі; він підтримував керівничку — мабуть, проводжав до її машини.

Анна бачила, як Ленгтон сміявся разом з нею та як вони наблизилися до її автівки. Він відчинив задні дверцята. Далєбі, вони віддавна приятелювали. І щойно командерка вмостилася на задньому сидінні, Ленгтон нахилився до неї, щоб завершити розмову.

Анна повернулася на своє місце за столом невдовзі перед тим, як Ленгтон увірвався до слідчої кімнати.

— Смачний був обід?

— Еее, так, дякую. А ви поїли?

— Не було часу. Перекусив канапкою. — Він кивнув Джин, яка скоса на нього глянула.

Ленгтон зиркнув на ручний годинник і знову на Анну.

— Друга кімната для допитів. А я пішов сцяти.

— Гаразд, сер, — сказала вона і, щойно він зник за дверима, схопила записник і олівці.

Майже за п'ятнадцять хвилин до другої Ленгтон увійшов до кімнати допитів, де Анна вже сиділа і чекала. Він тримав у руці обгорнуту паперовою серветкою склянку кави.

— Він щойно приїхав, — сказав їй Ленгтон, сідаючи поряд. — Звати Марк Ролінз, студент. Лондонський університет, факультет економіки та бізнесу.

І він відсorbнув кави.

— Ви вчилися в Оксфорді, якщо не помиляюся?

— Саме так.

— Мабуть, Джек дуже тішився.

— Так. Батько пишався, що я туди вступила.

— А що б він подумав зараз?

— Прошу?

— Ну, ви ж бо тепер працюєте в занедбаному приміщенні, у відділі вбивств, над справою, в якій повно повій, і...

Вона не встигла відповісти — двері відчинилися й зазирнула Джин, тримаючи канапку з куркою.

— Як замовляли, сер, без помідорів, а ще в приймальні сидить Марк Ролінз.

— Сам прийшов чи з кимось?

— З батьком.

— Гаразд, повідом батька, що я хотів би бачити лише Марка. Добре, забудь. Хай заходять удвох.

Джин зачинила двері.

— Підозрюваний? — запитала Анна.

— Ще ні, — відповів Ленгтон і відкусив від канапки. Жував він швидко. «Мов на потяг запізнюється», — подумала Анна. — Ви дивитесь на мене так, ніби знаєте те, що мені досі невідомо. Або не схвалюєте моєї поведінки. То як?

Вона зашарілася.

— Вибачте. Просто дуже хвилююся, напевно.

— Справді? Он як.

Вони помовчали: він знову вп'явся зубами в канапку.

— Мимоволі підслухала в їдальні балаканину старшого інспектора Геджеса.

— Ясно, і що ж він?.. — з напханим ротом поцікавився Ленгтон.

— Недолюблює вас.

— Краще розкажіть щось новеньке для мене.

— Він сказав, що не розуміє, як ви могли отримати справу — хіба що мали любовну історію з командеркою. Мовляв, убивства ніяк між собою не пов'язані, — вела далі Анна. — А ваші докази — суцільна дурня.

Ленгтон доїв канапку і змахнув зі стола крихти.

— А ви як вважаєте?

— Не знаю, — завагалася вона. — Мелісса була молодою і гарною. А те, що я прочитала, свідчить, що вбивця вибирав жертвами певний тип жінок: із синцями, старих, побитих, яких ніхто вже не любив. Ті навіть не потрапляли до списку зниклих осіб — усім було байдуже до них.

— Згоден, але мою увагу привернув спосіб, у який їх усіх душили — обкрутивши колготки тричі навколо шиї.

— Але я не пам'ятаю, щоб під час розтину... Генсон про це говорив...

— Ви тоді блювали в туалеті, — огризнувся Ленгтон.

— Ні, коли він зрізав колготки з її шиї, я була ще там.

Ленгтон потер собі очі.

— Минулої ночі я навідався до судово-медичної лабораторії й оглянув ті гробані колготки; ними тричі — тричі! — обкрутили її білу шийку. Той самий почерк.

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

Рекомендована література

[Багряний колір вічності](#)

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ